

Phẩm 14: NI-KIÊN VẤN NGHI

Đức Phật từ Duy-da-ly cùng một ngàn hai trăm năm mươi vị Tỳ-kheo Tăng và một ngàn vị Ưu-bà-tắc đồng đến vườn Ba-hòa-ly, nước Na-nan-đà. Bấy giờ nước ấy đang mê theo tà hạnh, phụng thờ sáu vị ngoại đạo sư. Trong thành có một vị trưởng giả giàu có tên A-di-bạt-đề-phất hết sức siêng năng phụng sự cho vị ngoại đạo sư Ni-kiên. Ông ta nghe Đức Phật đến xứ này nhưng vẫn đến chỗ Ni-kiên lễ bái như thường lệ. Ngoại đạo sư Ni-kiên hỏi:

– Ông có nghe Cù-đàm đến đây không?

Trưởng giả thưa:

– Đã nghe.

Ni-kiên bảo:

– Ông hãy đến vấn nạn Sa-môn Cù-đàm một việc sẽ làm cho ông ta bị ghen hợm.

Bạt-đề-phất hỏi:

– Việc ấy là gì mà khiến ông ta không thể trả lời được?

Ni-kiên trả lời:

– Ông hãy hỏi Cù-đàm: “Tôi nghe Sa-môn thường tụng niệm cầu nguyện cho tất cả chúng sinh đều được no đủ, nay lại hèn hạ cùng đồng người đến một đất nước nghèo đói, làm phí tổn lương thực của mọi người. Điều này thật không có lợi ích gì cả!”.

Bạt-đề-phất vâng lệnh lui ra, lập tức đến chỗ Đức Phật. Nhìn thấy Phạm tướng uy nghiêm, oai đức rạng ngời của Đức Phật, chư vị đệ tử của Ngài pháp tướng oai nghi tề chỉnh, nghiêm trang, tâm trưởng giả bỗng hân hoan cung kính, vòng tay tiến đến trước Đức Phật, đứng thẳng vái chào rồi ngồi xuống bạch:

– Con muốn thưa hỏi một việc, kính mong Ngài giải thích.

Đức Phật bảo:

– Hãy nói điều ông muốn được nghe.

Bạt-đề-phất thưa:

– Con được nghe Đức Cù-đàm làm lợi ích cho muôn loài, khiến cho tất cả đều được an ổn. Nhưng nay Ngài lại cùng đồng người đến một đất nước nghèo đói làm tổn lương thực của nhân dân, chỉ làm hao tổn mà không đem lại lợi ích gì.

Đức Phật bảo A-di-bạt-đề-phất:

– Từ chín mươi một kiếp đến nay, Ta chưa nghe nói khuyên người làm việc phước đức chỉ đem lại sự hao phí của cải mà không lợi ích gì. Nhưng Ta nghe rằng sự giàu sang, an lạc vinh hiển đều do nhân hạnh bố thí trong quá khứ, chưa từng có ai hao tổn nhiều tài sản mà không có quả báo. Người làm việc nhân nghĩa, hiện tại được người đời truyền tụng ca ngợi, tương lai được sinh lên Thiên giới. Do vậy Ta thường khuyên dạy mọi người vui làm việc lành sẽ có phước báo theo thân.

Đức Phật lại dạy trưởng giả:

– Tài sản con người có tám điều nguy hại làm cho hao tổn mà không đem lại lợi ích:

Một là bị quan thu lấy.

Hai là bị kẻ đạo tặc cướp đoạt.

Ba là bị lửa cháy mà không biết.

Bốn là bị nước trôi.

Năm là bị oan gia trái chủ cướp giết một cách ngang ngược.

Sáu là có ruộng vườn mà không khai khẩn.

Bảy là buôn bán mà không có lợi.

Tám là bị con bất hiếu lén lấy tiêu xài phung phí, vô đạo.

Tám việc như vậy rất nguy hại, khó bảo tồn. Khi tám điều tai họa này ập đến thì không có sức mạnh nào có thể ngăn cản được. Cho nên Đức Như Lai vì lý do đó khuyên người bố thí, đưa đến ruộng phước an ổn, vô cùng bền vững, khó thể chuyển dời, nước, lửa hay giặc cướp không thể làm hại được. Lúc mạng chung người ấy sẽ được sinh lên cõi trời, mọi thứ ăn, mặc đều tự nhiên hóa hiện.

Đức Phật dạy vị trưởng giả:

–Pháp ngữ này rất cần thiết, làm chuyển hóa sự ngu si, lầm lạc của người đời. Nếu không tin sẽ hủy hoại tập tánh thiện của bản thân, phải rơi vào ba đường (ác). Nếu có thể tỉnh giác phân biệt rõ, thay đổi nhận thức và hành động hướng tâm vào Niết-bàn, an tịnh thì con đường tu tập rất rõ ràng.

A-di-bạt-đề-phất nghe Đức Phật thuyết pháp lòng vui mừng, nội tâm định tĩnh, từ tòa ngồi đứng dậy bày tỏ:

–Con thật ngu si, trong lòng chất chứa mê hoặc, không phân biệt được nghĩa lý chân thật nên mới chất vấn điều phi pháp. Thật ra đó chẳng phải là ý thô lậu của con mà do Ni-kiền sai khiến, con phải vâng lời không thể từ chối. Mong Đức Phật rủ lòng thương, tha thứ tội lỗi của con.

Đức Phật bảo:

–Ông có thể tự tỉnh thức, phước ấy thật vô lượng.

Trưởng giả vui mừng bạch Phật:

–Tâm con mê ám khó ngộ, có điều nghi ngờ muốn được thưa hỏi.

Đức Phật dạy:

–Hãy tùy ý hỏi! Nay Ta sẽ vì ông phân biệt mọi việc.

Trưởng giả hỏi:

–Con được nghe Đức Như Lai với lòng Từ bình đẳng cứu độ tất cả, không rõ vì sao giáo pháp lại thiên lệch, lẫn lộn, không đồng. Có người đắc đạo, có người thì không đắc đạo. Lâu nay con ôm ấp mãi mỗi nghi này, cúi mong Đức Thế Tôn mở bày cho con.

Đức Phật dạy:

–Câu hỏi đó thật là tốt lành! Ông hãy lắng nghe và nhớ thọ trì. Ví như một nông phu có hai thửa ruộng: thửa ruộng thứ nhất ở trên cao khô ráo, đất phì nhiêu; thửa ruộng thứ hai ở dưới ẩm thấp thì đất xấu. Vào mùa xuân, người ấy vẫn ra sức cày bừa như nhau, gieo hạt đúng thời tiết, cuốc xới trừ cỏ dại. Đến mùa thu thì gặt hái nhưng sản lượng của hai thửa ruộng lại khác nhau.

Đức Phật bảo vị trưởng giả:

–Công sức người ấy bỏ ra vốn như nhau nhưng sản lượng thu hoạch lại không đồng là do đất nhiều dinh dưỡng hay ít dinh dưỡng. Những người nghe pháp của Ta, tin tưởng vâng giữ theo đó tu tập sẽ tùy theo tâm niệm mà được thành tựu đạo quả, ví như ruộng lúa phì nhiêu nên sản lượng thu hoạch được rất nhiều. Nay các vị Tỳ-kheo, Tỳ-kheo-ni, Ưu-bà-tắc, Ưu-bà-di này tùy theo tâm niệm có thể đi sâu vào thần thông không chướng ngại. Còn những kẻ nghe giảng dạy mà chướng chế không tin tưởng, ví như ruộng lúa ở dưới thấp bị ngập nước, ít dinh dưỡng nên không thể sinh trưởng được. Chính là sáu vị thầy ngoại đạo ni-kiền hiện nay.

Đức Thế Tôn lại dạy:

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

– Ví như một người đem hai chiếc bình đi lấy nước, bình thứ nhất thì nguyên vẹn rất bền chắc, còn bình thứ hai thì bị thủng hư hoại. Khi dùng đựng nước thì chiếc bình nguyên vẹn luôn đầy, còn chiếc bình thủng thì bị chảy hết. Những người nghe giáo pháp, tinh cần tu tập, vâng giữ không phạm giới, theo lời dạy giữ gìn trang nghiêm thân, khẩu, ví như chiếc bình nguyên vẹn chứa nước được lâu dài. Còn những kẻ nghe giáo pháp, không lãnh nhận, không tin tưởng, lại còn chê bai, gièm pha, quên lãng, đánh mất tập tánh thiện của con người, sẽ phải quay trở lại đường ác, ví như chiếc bình bị lủng, không thể chứa đầy nước.

Đức Phật bảo trưởng giả:

– Ông nhờ thiện hạnh đời trước nên mới được gặp Phật. Tuy được giàu sang nhưng lại không tin tưởng giáo pháp, ví như loài hoa dại sẽ rơi rụng mà không kết thành trái được.

Trưởng giả A-bạt-đề-phất lòng mừng vui, vô cùng thành kính cất lời ca ngợi lời dạy của Đức Phật thật là tốt lành, lời dạy thật vi diệu, lập tức phát tâm cầu đạo Vô thượng chánh chân, nhận lãnh giới pháp rồi lui ra.

Tất cả người trong nước đều phát tâm hướng đạo. Mọi tà thuật của sáu vị ngoại đạo sư bị phá bỏ. Trời, Người, Rồng, Quỷ đều ca ngợi lời Phật dạy.

M